VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za pávy, zakletými zrcadly a památkami do Libochovic

GPS souřadnice: 50.4054065, 14.0443374

Praktické informace

Délka trasy: 6 km

Obtížnost: Lehká trasa pro všechny výletníky od 5 do 99 let. Vede po rovince. Výlet je rovněž možné jet s kočárkem, na kole či odrážedle. I pejskům se bude líbit.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 60 km z Prahy ujedete za hodinu. Pojedete po D7 nebo D8 a směrovky vás odvedou do centra města.

www.idos.cz

Turistická mapa: Odkaz na mapy.cz

Parkování: náměstí 5. května. Za 3 hodiny zaplatíte 20 Kč. Parkovat se dá i na autobusovém nádraží za branou za 50 Kč/den nebo 10 kč/hod a je to kousek od náměstí.

WC: ulice Riegrova a na zámku.

Možnost občerstvení: Restaurace Černý Orel, Bistro Konírna.

Zámek Libochovice (zamek-libochovice.cz)
Otevírací doba:
duben, říjen 9–15 hod. (so + ne),
květen, červen, září 9–16 hod. (mimo po),
červenec, srpen 9–17 hod. (mimo po)

Vstupné: Plné vstupné – 160 Kč, snížené vstupné – 130 Kč, děti (6–17 let) – 50 Kč.

Nejbližší další výlet agentury Velká dobrodružství: Hazmburk, Raná, Veltrusy, Okoř.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Trasu testovala Alena P. z Roudnice nad Labem se svou babičkou.

Postřehy dětí:
Alenka (7let): „Viděla jsem hodně pávů a také kachny. Našla jsem všechny schované věci na sochách a moc se mi líbil park.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,
zveme vás do krásného města na břehu řeky Ohře v malebné krajině na úpatí Českého středohoří – do Libochovic. Mají tu štěstí na šlechtická sídla. Nad městečkem se vypíná hrad Hazmburk, nepřehlédnutelná dominanta dolního Poohří, přímo v Libochovicích objevíte pohádkový barokní zámek. Ten si oblíbili i filmaři... Natáčela se zde například pohádka *Jezerní královna*, film *Princ a já*, ale také jeden z dílů o komisaři Maigretovi nebo seriál *Anatomie zrady*.

Procházka vás provede okolím města, krásnou přírodou kolem Ohře, budete počítat hvězdičky, hledat orlice i ztracená písmenka na sochách i domech.

Výlet jsme pro vás připravili ve spolupráci s městem Libochovice, je pro vás tedy zdarma! :)

Dopis dětem

Ahoj, kluci a holky, dnešní cesta za hádankou povede téměř celá po rovince, tak se vám určitě bude líbit. Potkáte obrovské houby, pávy, divoké kachny a možná i ledňáčka. Mám pro vás mnoho hádanek, hledacích úkolů, ale také jedno varování: Nedívejte se po cestě do žádného zrcadla. Proč? Dozvíte se!

Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte.

Mapa výletu

Doplňovačka

Jdeme na to:

Zaparkujeme na náměstí 5. května. Právě tady na nás čekají první písmenka do tajenky a také první hledací úkoly. Začneme v části náměstí, která je dále od zámku.

Najděte mariánský sloup. Jak ho poznáte? Na jeho vrcholu stojí maminka Ježíška – Panna Marie. Ten zdejší byl postaven v roce 1709 na náklady Anny Tayzíkové, vdově po libochovickém primasovi Jakubu Tayzíkovi.
Stojí prý na témže místě, na kterém byli v roce 1424 na rozkaz Jana Žižky z Trocnova upáleni čtyři katoličtí kněží. Brrr…!!! To nezačínáme zrovna zvesela, ale historie se neptá… :)

Vidíte Pannu Marii, jak stojí na hadovi? Také nechápete, proč si k tak dlouhému stání vybrala něco tak nepevného a kroutivého? Musela. Had je totiž symbolem hříchu, takže je téměř povinností každého svatého šlápnout mu na krk. I když tento had vypadá trochu jako drak, že? Má totiž křídla. Stejně jako had, kterého jsme nedávno přesně takto popisovali na výletě s tajenkou v nedalekých Lounech.

Kolik hvězdiček má kolem hlavy Panna Marie?

Odečtěte dvě hvězdičky.

1. **Napište výsledek.**

Na trojdílném podstavci stojí sochy svatého Jáchyma, svaté Anny a také Ježíška. Kdo je kdo?

Jak se jmenoval Ježíšek, když vyrostl, a jak se jmenují svátky, kdy slavíme jeho narození a zmrtvýchvstání?

Nedaleko sloupu najdete budovu městského úřadu. Zamávejte panu starostovi, který si tento výlet s kolegy u nás objednal, a zkuste na fasádě najít městský znak.

V modrém štítě je zlatá královská koruna s pěti listovými výčnělky, ze které vyrůstá panáčkující zajíc. Proč mají Libochovice ve znaku zajíce? Zkuste nám to říci a my vám to už za chvilku potvrdíme. Nebo možná v tomto případě spíše vyvrátíme, protože kvůli přemnoženým ušákům to není. :)

Najdete nad vchodem do budovy ještě nějaká další zvířata? Představte si, že ho hlídají hned čtyři dravci!

2. **Jak se jmenuje šelma v červeném poli?**

Naproti úřadu stojí zeleno-bílý měšťanský dům čp. 10. Mezi léty 1788 až 1850 sídlila v jeho útrobách městská rada a dům plnil funkci radnice. Hezký, že?

Zůstáváme na straně náměstí, kde je budova bývalé radnice, a hledáme pamětní desku se vzpomínkou na Bohuslava Lhotského. Byl to virtuos na housle a zakladatel Ševčíkova kvarteta. Narodil se právě v tomto domě. Koho vám jeho tvář připomíná?

Nakonec vyhledáme barokní budovu čp. 3.

Ví někdo, kdo se pro změnu narodil v ní? Kdo řekl Ježíšek? Za trest dva dřepy. Ježíšek se přece narodil v Betlémě!

V tomto domě poprvé zakřičel na svět velmi slavný a uznávaný vědec J. E. Purkyně. Více si o něm povíme na konci výletu.

Ale jeho pomník můžeme vyhledat hned! :)

Vidíte na něm sovu? Proč právě sovu? Myslíme si, že tu plní úkol symbolu moudrosti. (I když my tedy žádného výrazně přemoudřelého výra či sýčka v životě nepotkali. Jestli to ale nebude tím, že prostě po nocích nikde nelítáme. :))

Znáte nějakou pohádku, ve které sova pomáhá svým lidským kamarádům? Co třeba ta o oříšcích? Jak se sova, která v její filmové podobě vystupovala, jmenovala?

Na soklu najděte nápis začínající slovem: *Dokud.*

Opište poslední slovo třetího řádku.

Víme, že už vidíte zámek. Ale protože ho budeme celý obcházet, máme na vyprávění o jeho krásách a úchvatech celé dvě hodiny času, takže… Teď rovnou vyhledáme „myší díru“ mezi oběma domy s pamětními deskami a vyrazíme Purkrabskou ulicí směrem ke kostelu. Kdysi se tomuto místu říkalo fortna (to znamená brána či branka) a právě jí se vcházelo do někdejší tvrze.

Je to tady trošku napínavé, skoro jako ve Stínadlech z knih Jaroslava Foglara. A k tomu ten dům obrostlý přísavníkem… V něm určitě žijí Vontové! :)

Zkuste na konci uličky najít sochu andílka a napravo v Purkyňově ulici také budovu bývalého městského špitálu. Víte, co je to špitál? Přece nemocnice!

Budova ze 16. století byla v 18. století upravena. Jako špitál byla využívána do roku 1736 a během prusko-rakouské války. V období 1736 až 1892 zde byla škola. Od té doby je využívána k bydlení.

Hledáme pamětní desku na domě, kde se narodil pan Josef Kopta. Ano, populární český herec a muzikant Václav Kopta, kterého rodiče určitě znají z filmu *Sněženky a machři*, je jeho vnuk! :) Čím si Vašíkův děd poctu viset na zdi zasloužil? Za života to byl známý český novinář a spisovatel. Možná místní jednou na domě zmíní i Vaška jako jeho potomka. Geny jsou geny a krev není voda. Tohle je libochovický důkaz.

Napravo u kostela nás vítá socha svatého Rocha s berlou. Tedy… Moc nás nevítá, protože je otočen zády. Ale za to se na něj zlobit nebudeme. (S klouby z kamene jde otáčení špatně.) Klobouček má ovšem parádní! :)

Svatý Roch je francouzský světec uctívaný jako patron ochrany proti moru. Bývá znázorňován jako mladý zarostlý muž v poutnickém oděvu s kloboukem a vykasanou kutnou.

Kdo by se chtěl jmenovat Roch?

A jaké je dívčí jméno od Rocha? Možná Roška… :)

Pokud máte štěstí, můžete nakouknout do kostela.

První informace o **kostelu Všech svatých** máme z roku 1382. Což je konec 14. století, rok, kdy si dcera krále Karla IV. Anna Lucemburská vzala Richarda II., a stala se tak anglickou královnou. Ovšem jen na třináct let, potom zemřela. Renesanční věž byla přistavěna roku 1541, což připomínají letopočet vytesaný do pískovcového překladu nad vchodem do věže a znak Jana III. Z Hazmburka na severní straně věže.

Najdete je?

V letech 1624 a 1661 kostel postihly požáry. Obnovu svatostánku iniciovala hraběnka Štemberková, majitelka libochovického panství. Najala italského stavitele řečeného Dominik, ten však práci nedokončil a utekl z Čech. (Nejspíš jej už tehdy ničily stavební předpisy.) Kostel byl v takovém stavu, že musel být zbořen. Roku 1700 začala výstavba nového chrámu. Roku 1727 byla zvýšena věž a při výměně báně byly v její makovici nalezeny zprávy o opravách z letech 1622, 1624, 1699 a 1704.

Co si myslíte, že v nich bylo?

Co byste do báně vložili vy? Mobil, USB disk? Nebo svou oblíbenou hračku? Zmrzlinu asi ne…

V roce 2000 byla věž nově pokryta měděným plechem a dělníci do makovice vložili další pouzdro s doklady ze současnosti Libochovic. O patnáct let později byl ještě opraven původní hodinový stroj a vystaven v prosklené vitríně v prvním patře radnice.

Hned za kostelem odbočte doleva k řece. Jen se podíváme na několik barokních soch z první poloviny 18. století a pak zase půjdeme. :)

Z jaké pohádky je věta: *Jen dva prstíčky tam strčíme, jen co se ohřejeme, hned zase půjdeme…?*

Jak se jmenoval pacholíček?

Jaké zvíře se s pacholíčkem kamarádilo?

Líbí se vám sochy? Tak si dáme několik hledacích úkolů.

Najděte na soklu v erbu bájné zvíře zvané gryf.

Najděte svatého, kterému kouká z pláště jen jeden sandálek.

Najděte svatého Václava s obří korunou. Vidíte tři kuličky pod ním? A orlici?

Nyní najděte informační cedulku na vratech zámku. Texty jsou zde kromě češtiny i v angličtině.

5. **Jak se řekne anglicky brána?**

Na místě, kde dnes můžeme obdivovat libochovický zámek, kdysi stávala dřevěná a posléze kamenná tvrz, nakonec přestavěná v renesanční zámek. Z toho si ale můžeme představit jen půdorys, protože když stavbu na konci 17. století zdevastoval požár, ujal se celého panství rakouský šlechtic a nejvyšší královský komorník Gundakar z Ditrichštejna a dal na troskách původního zámku postavit nový.

Nešlo mu jen o opravy, chtěl zcela novou honosnou stavbu v duchu současného stylu, tedy baroka.

Takovou práci samozřejmě nemůžete svěřit jen tak někomu, a tak povolal z Itálie stavitele Antonia della Portu, který měl na svém kontě už slušnou řádku zámků v různých evropských zemích i v Čechách. A proto je i ten libochovický srovnatelný se těmi nejkrásnějšími v Itálii a Francii.

Vidíte pávy? Ti k zámku nedomyslitelně patří!

Kdo je barevnější? Samička, nebo sameček? Která země si zvolila páva jako národního ptáka?
Poradíme, že jí protékají třeba řeky Indus a Ganga.

Samec páva mívá obvykle 5 až 6 partnerek. Není proto divu, že o sobě dává vědět pronikavým křikem. (Aby „holky“ věděly, kdo je hlava rodiny. Nebo ze zoufalství, protože tolik partnerek je na malou paví hlavu opravdu moc.) I když na to nevpadají, jsou pávi docela dobří letci. Nevydrží však letět dlouho. Největší horko přečkávají v úkrytech, večer se rádi popelí nebo chodí k napajedlům. Na noc vylétají do korun stromů, kde často společně nocují. Jako okrasní ptáci jsou chováni více než 3 000 let. Dožívají se až 15 roků. Tušíte, za kolik korun se dá páv koupit? Asi před 15 lety to autorka zjišťovala, aby jí pávi vyhnali zmije ze zahrádky. Tenkrát by ji opeřený odzmijovač vyšel na 1 500 Kč. Za takovou krásu to není moc, že?

Vracíme se na hlavní ulici vedoucí k mostu a rovnou se „překulíme“ do parku za ním. Je nádherný a také v něm na vás čeká písmenko do tajenky.

Hledáme sochu Jana Husa. Stojí přibližně 30 m od pomníku padlým v 1. světové válce. Za to, že tu může Jan postávat, vděčí *Spolku pro postavení sochy mistra Jana Husa v Libochovicích.* Dal za plastiku 15 000 Kč.

Krásná cena, že? Jenže v roce odhalení (1930) to byl doslova „ranec“. Začínající učitel tehdy vydělával asi 600 Kč měsíčně. Peníze zkrátka časem ztrácejí hodnotu…

Nápis na podstavci zní moc hezky a smířlivě.
Milujte se
a pravdy
každému
přejte

Slavný upálený teolog drží v ruce knihu, pravděpodobně bibli. Drží ji tak, jako by ji chtěl uchránit před plameny.

6. **Jak se jmenuje prst, který má na knize položený nejvýše?**

Vracíme se na cestu. Mineme několik dřevěných houbiček a přejdeme po mostě řeku Ohři. Hledáme bunkr! Je schovaný pod mostem, ovšem na druhém břehu.

Betonový bunkr se dvěma střeleckými místnostmi a ocelovými střílnami pro vedení bočních kulometných paleb byl určený

pro posádku sedmi mužů.

Kde se tady vzal?

Linie železobetonových pevnůstek, které byly budovány v letech 1937 a 1938 v rámci výstavby československého opevnění, se táhne okresem Louny podél řeky Ohře. Jsou jich zde desítky.

V době svého vzniku byly bunkry součástí takzvané druhé obranné linie Československé republiky. Lounský úsek zahrnuje opevnění od obce Pátek k západnímu okraji Loun a čítal 74 staveb.

Úkolem tohoto úseku bylo bránit útoku nepřítele ve směru Most–Slaný. Obrana se mohla opřít o tok řeky Ohře, která tvořila dokonalou přírodní protitankovou překážku. Armáda tento úsek zkolaudovala na jaře 1938. Řadu bunkrů Němci po zabrání našeho pohraničí odstřelili nebo zabetonovali.

Za mostem odbočíme po červené turistické značce doleva a držíme se trasy s názvem *Zlatá stezka Zemí hradů*. Jdeme po málo frekventované silnici, ale i tak raději ťapejte při kraji a po levé straně.

Zlatá stezka Zemí hradů v celkové délce 89 km vede z Budyně nad Ohří do Úštěku. Propojuje tak většinu významných hradních památek v oblasti Českého středohoří. Na většinu z těchto hradů vedou také naše výlety s tajenkou – třeba ten na Hazmburk je doslova „libový“!

Pokud nepadne mlha, určitě ho dnes uvidíme.

Mlhy má tato řeka ráda. A nejen ona. Poznáte, z jakého Večerníčku je tento úvod?

Za mlhou hustou, že by se dala krájet, a dost možná ještě dál je rybník ..... Ve dne je docela obyčejný, ale sotva ho večer přikryje černočerná tma, začnou se tam dít podivuhodné věci. Nejdříve to ve vodě zažbluňká, pod břehem zakuňká, v rákosí lupne, ve vrbě hrkne a teprve potom se objeví Rákosníček.

7. **Jak se jmenuje Rákosníčkův rybník?**

V místě, kde narazíme na lipovou alej stáčející se doprava, ze stezky odbočíme a necháme se vést pěšinkou podél Ohře. Za chviličku budeme u jezu a také u křížku. Jedno písmeno na nás ovšem čeká na boudě, kterou potkáme po cestě.

Než k ní dojdeme, máme pro vás jednu krásnou pověst.

K Ohři se vztahuje řada bájí a pověstí. Jedna z nich vypráví o krásné víle Sibyle, strážkyni pramene, která patřila ke dvanácti družkám víly Egérie, královny celé řeky. Její krása oslnila mladého rytíře Arnolda z nedalekého hradu, který ji spatřil sedět na velkém balvanu v řece. Po čase se s ní setkal znova a hned ji požádal o ruku. Víla však pravila, že je zaslíbena panenskému stavu, a navíc nesmí opouštět okolí pramene, protože má úkol jej chránit. Rytíř se tedy vydal do Kadaně do křišťálového paláce královny Egérie a požádal ji, aby Sibylu služby zbavila. Bylo mu řečeno, že to nejde, neboť tato služba musí trvat navěky. Požádala jej ale, aby se stal ochráncem řeky. Odměnou mu bude to, že se bude moci jeden den v roce se Sibylou setkat. Arnoldova láska byla tak silná, že nevděčný úkol přijal. Řeku vzorně chránil a každoročně v určený den u pramene rozprávěl se Sibylou. Ani on se nikdy neoženil, a když v jedné válečné vřavě zahynul, Ohře se od pramene až po soutok s Labem divoce rozvodnila. Tak silné proudy slz ronila Sibyla pro svého rytíře.

Našli jste budku, která vypadá tak trochu jako autobusová zastávka? Je na ní cedulka s nápisem *SOUKROMÝ POZEMEK*!

Co všechno se zde nesmí dělat?

8. **Opište poslední slovo bez háčků a čárek.**

A pochopitelně nic z toho, co je zde písemně zakázáno, nedělejte. :)

A také buďte potichoučku, protože tu nejen na svou zlatou rybku líčí červíky mnoho rybářů. Tak abyste jim nevyplašili lovecké štěstí.

Vidíte za vodou starou vodní elektrárnu? A před sebou lávku? Tak ji opatrně přejděte a dál se držte řeky.

Areál vodní elektrárny postavil hrabě Jan Josef z Herbersteina, který se inspiroval výrobou elektřiny a elektrickým mlýnem

v Košticích. Výstavba byla zahájena v roce 1899. Bylo využito výstavby nového jezu, který měl zabezpečit dostatek vody k pohonu generátorů elektrického proudu. Protože je ale voda nevyzpytatelná, byly v roce 1924 v elektrárně nainstalovány také naftové motory, aby v obdobích sucha sílu vod nahradily.

Elektrárna je stále funkční a byla zařazena mezi památky. Mezi chráněné objekty areálu patří i náhon se stavidlem a jez.

Kolem elektrárny půjdeme asi tak za půl hodinky.

Jak vypadaly vodní mlýny v minulosti, určitě víte. Třeba z pohádek… Vzpomenete si na nějakou, kde klapala vodní kola? Co třeba *Princezna ze mlejna*? Jak se jmenovala dcera mlynáře?

Jmenuje se tak někdo z vás?

Jak se jmenoval mládenec, který se dívce líbil? A které pohádkové bytosti si chtěly vzít mlynářskou dcerku za ženu? *Princezna ze mlejna* je naše moc oblíbená pohádka. Která je ta vaše? Můžeme si zazpívat.

Vím jedno návrší,
zámek nádhernej.
Z nejhezčích pohádek ho znám.
Stavěnej z křišťálu,
sahá k nebi pomálu,
povětří přijde k duhu princeznám.
Stavěnej z křišťálu,
sahá k nebi pomálu,
povětří přijde k duhu princeznám.

Pokud se podíváte napravo, uvidíte na polích zvláštní plodinu, která se vine po drátech a tyčích. Víte, co to je? Prozradíme, že začíná na písmeno CH a říká se jí *zelené zlato*. Více se o tomto národním pokladu dozvíte, když s námi půjdete na výlet s tajenkou do Loun.

Možná spatříte i jiné krásné výtvory přírody. Poznáte třeba stromy, pod kterými procházíte? A také ty nově vysazené?

Pomalu se blížíme k mostu, který je třeba přejít. Na vodě vidíte divoké kachny a před sebou za plotem desítky hus. Těch je, co? Tedy pokud zrovna není listopad… :)

Jak se jmenují samička, samec a mládě od husy? Znáte nějakou pohádku, ve které kejhají husy? My si vzpomněli hned na dvě. A vy?

Opatrně přecházíme most. Na jeho začátku je číslo.

9. **Opište třetí číslici.**

Jsme v obci Radovesice. Napadá vás, proč se jmenuje právě takhle? Asi zde lidé rádi radí nebo se radují. Tak se budeme také radovat a usmívat. Snad nám to vydrží až do chvíle, než dojdeme před obecní úřad. A o to více se rozradujeme i potom, protože zde na nás čeká další písmenko do tajenky.

Najděte znak obce. Je na něm také jedno zvířátko. To bychom samozřejmě chtěli potkat o něco méně než zvířátko ze znaku Libochovic. I když chuťově to vyjde přibližně nastejno. (Alespoň u nás doma!) :)

Ochutnali jste někdy zajíce na smetaně nebo guláš z divočáka?

Ve znaku jsou také kuličky, správně řečeno šištice chmele.

10. **Kolik kuliček napočítáte?**

Vidíte, všude kolem ty „rozkvetlé“ omítky? Kam se podíváš, jsou do nich vyryté kytičky. A malého čápa?

Vrátíme se pár metrů směrem k mostu a odbočíme doprava. Procházíme kolem občerstvení mezi domy. Je to asi tak 100 metrů. U domečku s kamenným hradem se naše cesty rozdělí. Také byste měli napravo vidět hrad, podle kterého je zahradní minihrádek postaven. Pohled na Hazmburk se nikdy neomrzí! :)

Kdo chce jít pohodlnou asfaltkou, pokračuje s kočárkem rovně až k hlavní cestě. Kdo chce „dobrodrůžo“, sejde doleva po pěšině, která ho dovede až k chatkám a k řece. Podél ní je pěšinka, co nás dovede až k elektrárně. Od ní se pak musí další pěšinou doprava až k silnici, kde se setkáme s kočárky. Mrkněte do naší mapy a bude vám to jasné!

A protože nevíme, kdo kudy jde, konečně si povíme něco o zámku.

Zeď jeho zahrady totiž budeme míjet.

Po výletě vám určitě doporučujeme libochovický zámek navštívit. Uvidíte renesanční malou a velkou galerii, vrcholné baroko na vás dýchne v zámecké ložnici, nescházejí rokokový nebo empírový salonek a obohatí vás i ukázky stylů z 19. století. Největší místností je slavný *Saturnův sál*, který zabírá hned dvě patra.

Dodnes neztratil svou vynikající akustiku, pro kterou ho vyhledávají přední umělci. Pamětníci si v hlavě mohou přehrávat koncerty Eduarda Hakena, Václava Hudečka nebo Rafaela Kubelíka.

Za pozornost v libochovickém zámku stojí také gotická kaple, která je nejstarší zachovanou částí objektu. Vystaveny jsou v ní například ornáty (liturgické mešní roucho), osobně vyšívané hraběnkou Marií Herbersteinovou.

Jen k jednomu z exponátů nedokážeme návštěvníky navést. Kdesi v některé z komnat se prý podle pověsti dodnes skrývá kouzelné zrcadlo, které má tu moc uchovat člověka tak mladého jako ve chvíli, kdy se do něj podíval. Jak už to ale u podobných příběhů bývá, má to háček. Mládí dotyčnému vydrží jen tak dlouho, dokud se nepodívá do jiného zrcadla. Děti, raději dnes do žádných zrcadel nenakukujte!

Zrcadlo hraje důležitou roli v pohádce o Sněhurce. Na co se zlá královna zrcadla ptala?

„Zrcadlo, řekni mi, kdo je v zemi zdejší mezi všemi nejkrásnější.“ A zrcadlo jednoho dne odpovědělo popravdě: „Má paní, i když jste krásná jako sen, Sněhurka je krásnější přece jen.“

A to byl problém! Kdo by chtěl mít doma někoho krásnějšího, než je on sám, že? Obzvlášť když je pro něj vzhled základním životním programem. Sněhurka se pak musela před rozzuřenou macechou schovat u trpaslíčků.

Kolik jich bylo?

Teď to bude hodně těžká otázka. Dokážete všechny trpaslíky vyjmenovat? Můžou vám pomoci všichni členové rodiny… I tak to bude fuška. Takže: Prófa, Stydlín, Rejpal, Kejchal, Dřímal, Štístko a … :)

Jak se jmenoval nejmenší trpaslík?

Setkáváme se s kamarády s kočárky a přicházíme na hlavní cestu – Havlíčkovu –, kolem které vede chodník. Jdeme doleva. Terén nic moc, ale jinak to nejde.

Za plotem se schovává krásný zámecký park.

Je jasné, že nějaká zahrada obklopovala zámek od samého počátku. Ale až v roce 1685 to vzal nový majitel libochovického panství Gundakar z Ditrichštejna pořádně do ruky. Povolal vyhlášeného zahradníka, který si říkal Jan Tulipán. Mistr mu vytvořil mu vytvořil úžasnou zahradu ve stylu versailleského parku.

Byla dlouhá přes čtvrt kilometru a široká osmdesát metrů. Velkorysé rozměry umožnily její rozdělení na tři různé části, rozčleněné na pravidelné obrazce vroubené zimostrázem. Zahradu opticky dělily zelené stěny z lip, habrů a jilmů. Některé ovocné stromy byly ale speciálně dovezeny až z Francie.

Nechyběla nezbytná oranžerie, ale ani sochy, altány nebo čtyři fontány z roku 1689. Bohaté sbírky palem a exotických rostlin ve skleníku byly postupně rozšířeny o kávovníky a řadu dalších vzácných rostlin, které dovezl sám hrabě Herberstein ze svých početných cest po Egyptě, Súdánu, Persii, Sýrii a Indii.

Na východním okraji zahrady poté našla místo bažantnice a na břehu Ohře užitková zahrada, v níž byla založena ovocná školka. Možná úplně první v Čechách.

Rostly v ní především zákrsky francouzských jabloní, ale dochovaly se záznamy, podle nichž se ve speciálních nádobách pokoušelo plodit také 170 pomerančovníků nebo 69 granátových jabloní. Stavitel zahrady dostál svému jménu, když tu pěstoval tři sta druhů tulipánů.

Za Jana Tulipána byla zahrada u libochovického zámku skutečnou chloubou rodu Ditrichštejnů. Ještě než roku 1858 zemřel poslední z nich, ztrácela Francie pozvolna na přízni a zahrada se měnila v anglický park. Definitivně byla přetvořena roku 1822 podle plánů zahradního inspektora Weningena.

Nalevo vidíme obchody, napravo zase železniční trať a domky, z nichž mnohé vypadají jako zámky. Poslední písmenko do tajenky na nás čeká na kruhovém objezdu. Budeme u něj za pár minut. Odtud je to pak do cíle na náměstí jen pár metrů.

Po cestě, kterou procházíme, mohli lidé kráčet už klidně před sedmi sty roky. Představte si to! Jak to tady asi tenkrát vypadalo?

Historie osídlení Libochovic je zřejmě velmi stará, z hlediska písemných zpráv však minimálně doložená. Roku 1335 prodal král Jan Lucemburský hrad s panstvím Klapý a městečko Libochovice s tvrzí Zbyňku Zajícovi z Valdeka. Zajíce také můžete vidět v městském znaku.

Pan Zajíc – to je ten důvod, proč má město ve znaku ušáka! :)

Pohromu městu přinesl rok 1424, kdy je dobyli a vypálili husité. Obrat v situaci nastal ve století následujícím, kdy házmburské majetky koupil Jan z Lobkovic a Libochovice se staly centrem jeho panství. Lobkovicům panství náleželo až do roku 1594, kdy z důvodu odbojného postoje Jiřího staršího z Lobkovic vůči císaři propadlo konfiskaci. Roku 1676 je koupil Gundakar z Ditrichštejna, který následně nechal nákladně rekonstruovat zámek. Posledními soukromými majiteli byli v letech 1858 až 1945 Herbersteinové. Nyní zámek spadá pod správu Národního památkového ústavu.

Poslední sochou, na kterou vás dnes upozorníme, je kamenný Jan Nepomucký. Světec je tentokrát vyobrazen značně neobvykle – v akci! Nemilosrdně zašlapává démona pomluvy. A to dělá dobře! Pomluvy my nemáme rádi. Taky je zašlapáváme. A to pokaždé, když šlapeme na výlet!

Našli jste sochu? Je namáčknutá na zeleno-žlutém domečku právě u kruhového objezdu.

Kolik má tento svatý nad hlavou hvězdiček? Je to jiný počet, než jsme napočítali nad hlavou Marie?

Na soklu je nápis. Najděte třetí řádek.

11. **Opište páté písmenko.**

Opatrně přejdeme silnici a rovně za nosem pokračujeme Riegrovou ulicí k zámku.

Napravo uvidíme maličké podloubí a nalevo zase dva komíny, které určitě navštěvují čápi.

Podívejte se na tajenku. Copak z ní na vás kouká? Zvláštní jméno, které patří zdejšímu významnému rodákovi, který nás v různé podobě po celý dnešní výlet doprovází. (I když jsme o něm nemluvili v každé větě, byl s námi na každém kroku.)

Jan Evangelista Purkyně se narodil 18. prosince 1787 v libochovickém zámku. Zemřel v Praze 28. července 1869 v požehnaném věku 82 let, což bylo na tu dobu hodně. Do dějin se zapsal jako fyziolog, anatom, biolog, básník, filozof a otec malíře Karla Purkyně. Svým příspěvkem o živočišných tkáních složených z buněk s jádry (v Karolinu roku 1837) se stal jedním ze spoluzakladatelů cytologie.
Jak se stalo, že spatřil světlo světa právě v místě našeho dnešního výletu? Jeho tatínek byl správcem libochovického šlechtického panství. Když však bylo Honzíkovi Evangelistovi šest let, otec mu zemřel.

Po středoškolských studiích bohosloví v Praze vystudoval Jan lékařství. Zkoumal především stavbu a funkci buněk a – jak už bylo nastíněno – formuloval buněčnou teorii. Zabýval se také optikou. Z jeho popudu byly založeny časopisy Krok, Živa a Časopis českých lékařů. Roku 1836 navštívil Lešno a pátral po památkách na Jana Amose Komenského. Soupis nalezeného materiálu a výtahy z něj poslal do Prahy Františku Palackému. Jméno J. E. Purkyně symbolizuje osobnost vynikajícího vědce i kulturně a mravně kultivovaného občana. Jana Evangelistu lze považovat i za průkopníka v oblasti animovaného filmu. V roce 1861 nechal podle svých nákresů vyrobit kotouč zobrazující animovanou sekvenci práce lidského srdce. Je to první známý případ užití této techniky (považované v té době za zábavnou hračku) k výuce vědeckého oboru. Pochován je na vyšehradském Slavíně.

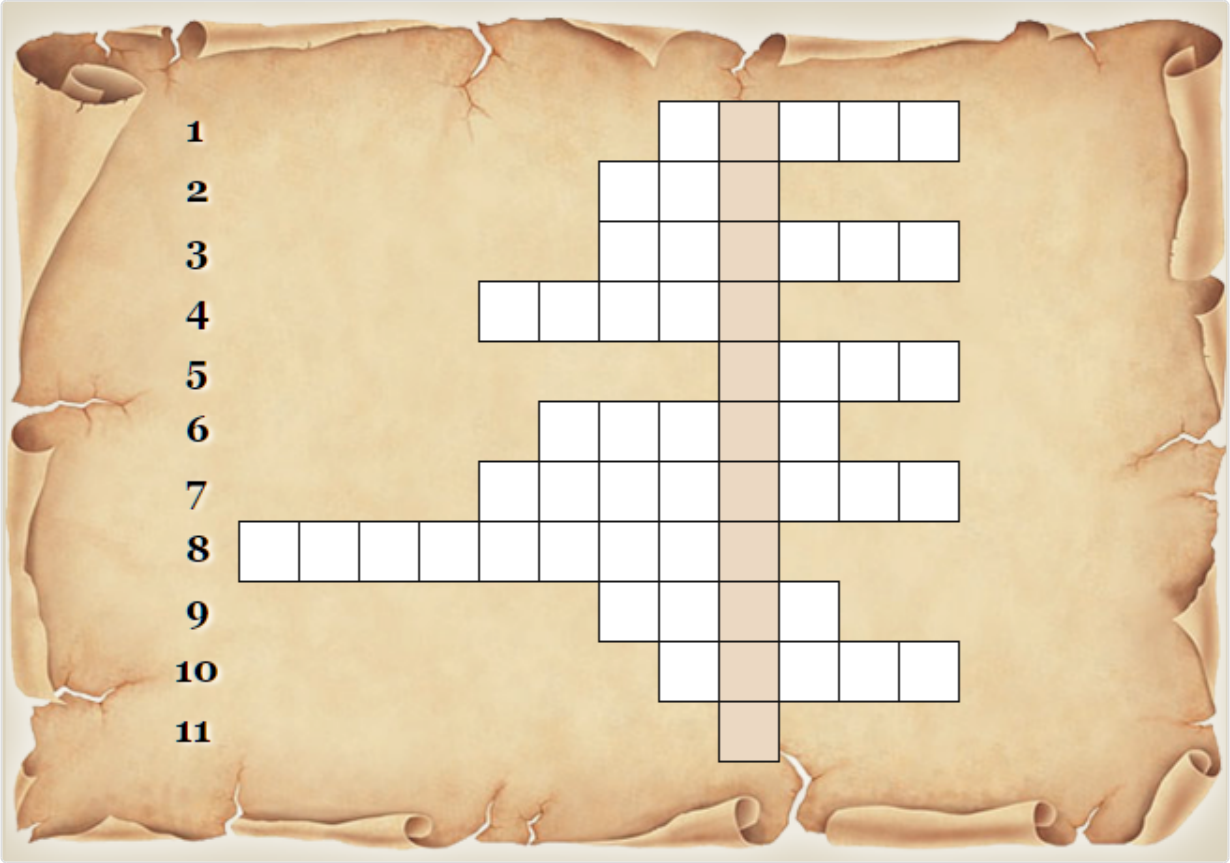
Hotovo. Procházka i osvěta jsou u konce. Doufáme, že se vám dnešní výlet s tajenkou líbil, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou!

Městu Libochovice moc děkujeme za pomoc s výletem a jeho poskytnutí všem výletníkům ZDARMA. :)

V textu byly použity mimo jiné texty z webů www.kudyznudy.cz, www.cestyapamatky.cz, www.libochovice.net, www.npu.cz.

Otázky k tajence

1. **Napište výsledek.**
2. **Jak se jmenuje šelma v červeném poli?**
3. **Opište poslední slovo třetího řádku.**
4. **Jaké zvíře se s pacholíčkem kamarádilo?**
5. **Jak se řekne anglicky brána?**
6. **Jak se jmenuje prst?**
7. **Jak se jmenuje Rákosníčkův rybník?**
8. **Opište poslední slovo bez háčků a čárek.**
9. **Opište třetí číslici.**
10. **Kolik kuliček napočítáte?**
11. **Opište písmenko.**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 09.11.2026 15:06